

ANDALUSIA I MÉS

Pont del Pilar dies 12,13,14 i 15 d'octubre
Pont de la Constitució dies 6,7,8 i 9 de desembre

Aprofitant que tenim un mitjà de transport ràpid a Lleida, l'AVE, l'equip va organitzar aquesta sortida per a gaudir de les ciutats de Sevilla, Còrdova, Ècija, Baeza i Ubeda.

Sent la primera vegada que fem un viatge amb tren i un grup nombrós ens ha sortit molt bé. Tothom a seguit les pautes marcades i han col·laborat en tot moment com una gran família.

Una vegada finalitzada la segona visita a aquestes terres andaluses, recollim un breu resum d'aquests intensos quatre dies per les diferents ciutats i poblacions visitades, així com els museus, esglésies i monuments.

6 de desembre

ÈCIJA

A l'arribada a Còrdova ens esperava l'autocar conduït per l'Alfonso, que ens va acompanyar durant els quatre dies, molt correcte en la conducció i col·laboració.

Dinem al restaurant El Mirador i tot seguit comencem viatge cap a Ècija.

Ècija la descobrim de la ma de Maria del Valle, guia oficial, que ens ve a esperar a l'autocar i comencem la ruta a peu pels diferents carrers per a gaudir de les cases palau en les diferents èpoques per les que ha passat la ciutat. Els seus orígens Pre i Protohistòria es remunten al segle VIII abans de Crist en l'àmbit de la civilització tartàrica. Fins a la conquesta romana era un poble petit de cabanes, emplaçat en una lleugera elevació al costat del riu Genil coneguda com el Cerro de l'Alcasser o de Sant Gil.

Compta amb un conjunt de façanes i portalades d'edificis barrocs, caracteritzats per la varietat i formes. Els grans palaus, com el de Peñafior i Benameji, i les cases senyoriales de la noblesa ecijana ofereixen a l'exterior una extensa tipologia de portades, balcons i decoracions de pedra, totxo i pintures al fresc.

Les cases palaus que visitem, ho fem des de l'exterior excepte el palau de Benameji.

Palau de Santaella (s.XVIII)

La portada està tallada en pedra, amb pilastres - cariàtides que li donen gran personalitat, el balcó i l'escut. Al costat una posella amb la imatge de Ntra. Sra. La Balbanera. Actualment s'utilitza com a Club Social.

Palau de Benameji (s.XVIII) Monument Nacional declarat Be d'Interès Cultural

Impressiona la gran façana flanquejada per dos altes torres i dividida en el centre per una magnífica portada de marbre policromat de un barroquisme ondulant i solemne al mateix temps. Per la bellesa i per la qualitat arquitectònica del edifici, aquest palau se considera com una de les obres més importants del barroc civil andalús. Va ser comandància militar fins al 1996 i des de 1997 Museu Històric Municipal. Passada la porta ens trobem les antigues cavallerisses i al fons l'escala principal, ara cobert per obres. Per sota de la mateixa s'accedeix al pati principal on estan situades les sales del Museu Històric Municipal, construït explícitament amb motiu dels objectes recuperats de les excavacions urbanes.

La secció d'arqueologia consta de quatre sales:

Sala 1 “ La Prehistòria”, on tracta de les societats de caçadors-recolectors, les comunitats agrícoles i el desenvolupament metal·lúrgic. De la prehistòria hi ha un mosaic de les estacions de l'any.

Sala 2 “ La Protohistòria”, que compta amb espais dedicats als orígens de la ciutat d'Astigi, les esteles de guerrers i el sorgiment de l'aristocràcia indígena. L'orfebreria tartàrica i la necròpolis de cremació iberoromana. La protohistòria és el període en el que es comença a tenir referències escrites de les comunitats de la Península, contingudes en les obres d'autors grecs i en tradicions recollides en època romana.

Sala 3 “ L'època romana”, recull quatre espais temàtics : Oli per a l'imperi. Producció i comerç de l'oli en l'època romana; La vida i la casa d'Astigi; Els monuments de la ciutat amb restes arquitectònics, mosaics i testimonis del culte imperial i un passeig pel cementiri. S'han trobat mosaics amb representacions de Baco i la fabricació del vi.

Sala 4 “ L'edat mitjana compta amb ceràmiques, elements arquitectònics i altres materials de l'època visigòtica i islàmica, un espai dedicat al gadu andalusí.

Palau de Peñaflor (s.XVI-XVIII) Monument nacional, la singularitat domina la extensa façana del palau. El balcó té 60 metres, pintures al fresc amb temes de jardí i aus, el guardapols decorat i la torre mirador, componen una escenografia que crida l'atenció, d'acord amb l'estil barroc.

Palau de Valhermoso Té una importantíssima portada plateresca, molt relacionada amb el renaixement cordovès del s.XVI, col·locada en el angle de la espaiosa barrera, els punts inicials ho formen robustos miradors que contenen en les bases fustes romanes de granit.

Ens trobem en el "punt urbanístic" més privilegiat del casc històric, se divideixen els palaus de Valdehermoso i de Peñaflor, i en els extrems de l'encreuament les torres més belles del barroc ecijano, la de Sant Gil i la de Sant Joan, models insuperables a tenir en compte entre les torres espanyoles del s.XVIII.

Écija té 40.000 habitants, onze torres i setze campanars. La torre més alta és l'església de Sant Gil, i la que visitem és l'església de Sant Joan, és un dels edificis més singulars de la ciutat. La seva construcció comprèn quatre segles d'història. Destacarem en l'exterior del pati, la resta de pilars i suports que formen el traçat del projecte com a nau de l'església que no es va construir. La seva torre considerada la més barroca de la ciutat, aixecada l'any 1768. La capella sacramental està presidida pel Crist de l'Olvido d'estil barroc del segle XV. L'església també conté pintures murals i quadres de diferents autors pertanyents a l'escola madrilenya del s. XVII.

De retorn cap a l'autocar passem per la plaça d'Espanya nomenada també “del Saló”. La seva funció fins a mitjans del segle XIX era: centre de mercat, escenari públic de festes i emplaçament de commemoracions religioses i processons, per això el model de construcció dels edificis que l'envolten tenen relació amb aquestes circumstàncies, són edificis construïts per mirar, amb gran altura, damunt de suporta'ls, amb grans finestrals i balcons en forma d'arcades; a més a més els seus propietaris llogaven les vistes quan es celebrava algun acte públic. Les famílies Benameji i Peñaflor tenien un lloc privilegiat. L'ajuntament d'estil neoclàssic, i mentre ens dirigim a l'autocar la guia ens comenta que en la plaça estan condicionant-la per fer un aparcament.

7 de desembre

SEVILLA

La visitem acompanyats de la guia ,Isabel Puerto Nolano, primer fem un recorregut panoràmic amb l'autocar. Anem per la zona on estan els diferents pavellons de l'exposició Iberoamericana de l'any 1929. Edificis de diferents estils arquitectònics, gòtic, plateresc i mudèjar, ubicats en diferents espais de la ciutat com els jardins del Palau San Telm s. XVII, aquest sant és el patró dels navegants, el passeig de les Delícies, l'avinguda de Molini, de la Raça. Plaça d'Amèrica, en aquesta plaça i els tres edificis que en ella hi ha, van ser construïts per Hanníbal González (entre 1913 i 1916) per a l' Exposició de 1929. Aquí fem una parada i ens endinsem per gaudir de la glorieta de Miguel de Cervantes decorada amb ceràmiques al·lusives a les seves obres., on també trobem diferents pavellons. Pavelló renaixentista: actualment es el Museu Arqueològic. Pavelló gòtic: actualment pertany a l'ajuntament i es seu d'una de les seves delegacions. Pavelló mudèjar: actualment es el Museu d'arts i costums populars.

Jardins de Maria

Lluïsa

Es van crear a partir dels Jardins del Palau de Sant Telm donats a la ciutat en 1.893. La seva reestructuració fou portada a terme per l'enginyer francès Forestier amb motiu de l'exposició Iberoamericana de 1.929. L'eix central del Parc de Maria Lluïsa està integrat pel Mont Gurugú. Aquest espai es compon de la Font dels Lleons, de marcades reminiscències renaixentistes i aràbiga-andaluses; l' Illeta dels Ànecs, un estany bordejat de pedra rústica amb una illa central i un exòtic pavelló on, segons la llegenda, el rei Alfons XII es va declarar el seu amor a Maria de las Mercedes; i l' estany de los Lotos.

El conjunt es completa amb la plaça d'Espanya on hi ha el pavelló més important. Es va tardar catorze anys en la seva construcció del 1914 al 1928. La majoria de treballadors eren fusters. Hi ha representacions de les províncies espanyoles en diferents bancs de ceràmica. La vegetació d'aquest parc es compon de arbredes, acàcies, i oms, a més a més de les bardisses formats per murtes, balandres i rosaledes, entre d'altres. En general destaca per l'ordenació dels seus jardins, en els quals s'aixequen 16 estàtues de Victòries, columnes i escalinates. Amb l'exposició universal de Sevilla l'any 1992 fa que la ciutat doni un pas endavant un impuls decisiu pel desenvolupament econòmic i

social dotant-li d'infraestructures pròpies del segle XXI. L'Expo' 92 seria la nova imatge d'Espanya democràtica i moderna davant la resta del mon.

Pl. Espanya

Tornem a l'autocar i seguim escoltant les explicacions dels llocs i edificis per on passem.

En Sevilla hi ha tres barris molt importants el de Triana que està a prop del riu o dels pescadors, la Macarena que fa referència a la terra i els horts i la de la Santa Creu el call o barri jueu.

El nom de Triana hi ha que diuen que prové de "Tri" Tres, "Ana" rios per donar allí la seva confluència, altres prefereixen l'evolució de Traiana-Trajan, Triana; fundada per l'emperador Trajà.

Passem per davant de la fabrica de tabac, l'antiga estació neomodèjara, la cartoixa de Sevilla (dintre del recinte Expo 92)

muralles (barbacana)

Avui en dia només queden restes dels 7 km. d'aquestes muralles. Havien existit 160 torres i 12 portes d'entrada a la ciutat, avui només resta dempeus la porta de nom Còrdova, de la resta només conserven el nom.

Barri de la Santa Creu

És un laberint format per estrets carrers i carrerons. que terminen en places que pareixen allunyades del centre urbà, famoses son la [Plaça de los Venerables](#) plena de tasques i terrasses, pren el seu nom de l'antic [Hospital para Venerables Sacerdots](#), segons les dites, en aquesta plaça potser va néixer [Don Juan Tenorio](#); o la que dona nom al barri la [Plaça de Santa Creu](#) que te en el centre una creu de forja del s. XVII construïda damunt l'antiga església mudèjar de Santa Creu; la Plaça de les Creus, petita i amb tres columnes acabades en creu.; la Plaça de Doña Elvira, elegant amb rajoles i tarongers; una font i platabanda amb seients de totxo i rajoles, antigament s'utilitzava com a Corral de Comèdies, en aquesta plaça se remoreja que va néixer l'amor impossible de Don Juan Tenorio, la mítica [Doña Inés de Ulloa](#), al menys això és el que diu una de les rajoles que existeixen en la plaça; la Plaça de los Refinadores existeix una gallarda escultura del mític conqueridor de dones; el carreró del Agua, paral·lel a les [muralls](#), i per el que es treia l'agua cap als [Reals Alcàssers](#), i també fou allotjament aquest carreró del escriptor [Washington Irving](#), como recorda una placa feta per [Mariano Benlliure](#). Sortint d'aquest carreró ens trobem els Jardins de Murillo, un lloc amb encant de Sevilla. Una altra sortida del barri és el carreró de la Jueria, que ens situa al final en el grandíssim [Pati de Banderes](#) que està format per un caseria que rodeja el Palau Real i les muralles.

Respecte als carrers està el de les Creus que te dues creus de fusta en una paret pintada de vermell; el carrer de Santa Teresa, on es troba la Casa Museu de Murillo i un convent de Carmelites que data del s.XVII fundat per Santa Teresa d'

vila; Una de las mes famoses, es el carrer Mateos Gago, des de on es pot contemplar una de les millors vistes de la [Giralda](#).

Casa Contractació d'Índies (1503-1790)

Fundada pels reis Catòlics per estimular i controlar el trànsit marítim amb el nou món. En un principi comptava amb tres persones importants, un factor que s'encarregava de les compres, un altre de tresorer que rebia els diners procedents d'Amèrica i un secretari comptador encarregat de les comptabilitats de totes les operacions que es feia a la Casa.

La capella de la mare de Déu, Verge dels navegants, retaule de Alejo Fernández, és on els reis Catòlics van rebre a Cristòfol Colom.

Casa contractació d'Índies

Alcàsser Palau Mudèjar s.XIV

Des de la Porta del Lleó que s'obre a les muralles emmelades de la Plaça del Triomf i ens endinsem al fastuós interior dels Reals Alcàssers.

Darrera ens trobem amb el Pati de la Munteria, magnífic espai on s'aixeca la façana mudèjar del Palau de Pere I; el Pati de les Nines, així es diu pel petits rostres reproduïts en un dels arcs, que compte amb una bellíssima ornamentació de rajoles i arabesc d'estuc; el Pati de les donzelles, obra mestra del mudèjar andalús; la Sala de l'almirall, que Isabel la Catòlica destinà a Casa de la Contractació després del Descobriment del Nou Món; el Saló d'ambaixadors, impressionant sala quadrada coberta per una cúpula; el Saló de Carles V que compte amb una magnífica decoració de rajoles i grans tapissos de Brussel·les; el Saló de l'emperador amb rajoles del s.XV i tapissos flamencs; els apartaments reials amb sales restaurades en el s. XVIII; ..., tot això converteixen als Reials Alcàssers en un conjunt arquitectònic de gran bellesa, excepcional, sumptuós i que pareix tret de les *Mil i una nit*.

Los Reials Alcàssers de Sevilla es el Palau Reial amb us continuat com a residència Reial mes antic del mon. Avui encara segueix sent la residència oficial dels reis d'Espanya durant les seves visites a Sevilla.

La primitiva fortificació fou construïda als voltants de l'any 884 com a defensa de la invasió normanda a Sevilla.

Reial Alcàsser

Rebre la Reconquesta de Sevilla pel Sant Rei Ferran III l'any 1248, es van construir-hi diferents palaus, dels quals ens resten les muralles i poca cosa mes.

Regnant Alfons X, el Savi, es va construir el Palau Gòtic i durant el regnat de Don Pere I de Castella, per alguns "el Cruel" i per altres "el Justicier", fou quan es construï el palau mudèjar, que es l'edificació mes representativa de l'època cristiana.

Durant el s.XVI es realitzaren noves reformes i enriquiren els jardins, plantats de tarongers i palmeres, amb fonts i pavellons que ens brinden la frescor en els dies calorosos d'estiu.

CATEDRAL

La catedral de Sevilla està situada sobre el emplaçament de la Gran Mesquita erigida en el s. XII i de la qual conserva un minaret, coneguda avui com "Giralda" pel penell amb que fou rematat en el s. XVI; el pati de les ablucions, i el que fou Porta principal de la Mesquita, avui nominada "Porta del Perdó".

La Mesquita fou convertida en Catedral cristiana quan la Ciutat fou conquerida per Ferran III de Castella el 1248, sin que per això s'alterés la seva estructura

arquitectònica.

El 1401 es decideix aixecar un nou temple, existint la tradició de que un dels seus canonges, quan es va prendre la decisió va pronunciar la frase: "Hagamos una esglésiaaa tagran que los que la eren acabada nos tengan por locos". La frase no resulta exagerada, donat que es el major temple gòtic del món i el tercer temple de la cristiandat darrera de Sant Pere del Vaticà i Sant Pere de Londres.

Això ens dona una idea de l'impossibilitat de mencionar una petita part dels tresors artístics que conte.

Està composta per cinc naus, sent mes alta la principal, 36 m, que las laterals, 26 m. L'altura màxima, 40 m, la presenta el Creuer. La planta es un rectangular de 116 m. de longitud por 76 m d'amplària. En les naus laterals es disposen capelles intercalades entre els contraforts.

La capella Major ocupa un tram de la nau central. Destaquen les reixes de ferro i els pulpits, obres del s.XVI de Fra Francesc de Salamanca. El Retaule Major, considerat com el mes gran de la cristiandat, es construí en diferents fases al llarg d'un segle, entre 1482 i 1564.

Un altre tram de la nau central està ocupada pel Cor, el seu cadiratge es obra realitzada entre els segles XV i XVI.

La Capella Real, situada en el mur de la capçalera, es obra de Martin de Gaínza, del s. XVI substituint l'antic absis gòtic. En la posella principal del retaule, rep culte la Verge dels Reis, imatge gòtica de la segona meitat del s. XIII i que va pertànyer a Ferran III. Davant de l'altar de la Verge dels Reis hi ha una urna de plata daurada i cristall que conté el cos incorrupte de Sant Ferran.

La Sala Capitular, obra de Hernán Ruíz, de la segona meitat del s. XVI, es un dels llocs mes admirats de l'arquitectura espanyola del Renaixement. La Sagristia Major es un magnífic exemple del plateresc.

En l'interior de la Catedral es troben les restes de Cristòfol Colom els quals van arribar de la catedral de l'Havana al independitzar-se Cuba. Els quatre heralds que porten el fèretre a les espatlles representen cadascun dels regnes de la corona Espanyola: Castella, Lleó, Aragó i Navarra.

Una menció especial al conjunt de vitralls, la majoria realitzats al segle XVI.

LA GIRALDA

Segons la llegenda els almohades van haver de fer una gran plataforma per poder aixecar aquest monument, que en un principi era una mesquita. La gran plataforma la van fer amb restes d'edificis visigots i romans. Li tenien tanta estimació que van preferir enderrocar-la que entregar-la als cristians. De la antiga mesquita ens resta la Giralda, nomes superada en alçada pels ponts de la ciutat.

Es diu que es van fer 35 rampes per a poder pujar a cavall el primer muetzí per a que pogués fer les seves oracions des de dalt. També va pujar a cavall a aquesta torre Ferran III rere la Reconquesta.

El minaret estava inspirat en la mesquita de Còrdova, es a dir, formats per dos prismes paral·lelepípede superposats i coronat amb una cúpula i un espigó metàl·lic en el que se inserien quatre esferes de bronze daurat, que van desaparèixer per l'efecte del terratrèmol de 1356. El penell que corona el conjunt, coneguda com el Giraldillo, simbolitza la Victòria de la Fe cristiana i fou obra de Bartolomé Morel realitzada entre els anys 1566 i 1568.

La Giralda representa una dona amb túnica, escut guerrer en una mano i una palma en l'altra, i encara que te 3,5 metres d'alçada només pesa 128 kg, fonamentalment per a poder realitzar girs sobre el seu eix que descansa en un globus que li serveix de recolzament. En total arribà als 103 metres d'alçada gràcies en part a les campanes

Casa Pilatos

La Casa de Pilatos constitueix un dels exemples de la arquitectura domèstica sevillana del s. XVI. L'edifici consta de dues plantes,

La seva construcció se inicià per disseny de D. Pedro Enríquez, Governador Major d'Andalusia, i per la seva dona, Catalina de Ribera, encara que la major part de l'edifici s'aixeca per D. Fadrique, Primer Marquès de Tarifa, fill de ambos, a la tornada del seu viatge de Jerusalem.

La presència de D. Fadrique en Jerusalem donà peu a la llegenda de que el palau sevillà era una còpia del pretor Ponç Pilat. També existeix una tradició de que el nom ve donat perquè al costat d'aquesta casa hi havia la primera estació del Via crucis que anava fins a la Creu del camp. Per aquesta raó els sevillans van començar a nomenar a l'edifici “la casa Pilatos”.

La portada de l'edifici és obra realitzada en Gènova per Antonio Maria Aprile en 1.529. El Pati principal és renaixentista, amb decoració mudèjar. En el centre s'aixeca una font i als angles hi ha situades dues estàtues representant a la deessa Palas. Tenen gran interès els vint-i-quatre bustos d'emperadors romans que juntament amb el de Carles I i Ciceró es distribueix per les galeries baixes del pati.

A destacar els enteixinats del Pretori i del Pavelló ubicat en el jardí petit, així com els sòcols i les reixes plateresques.

Al pis superior s'accedeix per una gran escala decorada amb sòcols de rajoles i coberta amb una cúpula de fusta, recolzada amb trompes mossàrabs, obra de Cristòfol Sánchez.

En la planta alta se conserva distribuïda per diverses sales una important col·lecció de pintures datades dels segles XVI al XIX, entre les que destaquen: La Pietat de Sebastia del Piombo, de 1.539, en la sala de la Torrassa; un petit Goya representant l'arrossegament d'un brau, en la següent sala; un bodegó de Giuseppe Recco, en el menjador; i una talla representant a la Magdalena, obra del segle XVI, en la sala que antecedeix a l'arxiu, es troben tres pintures de Lucas Jordán, de gran qualitat i bellesa.

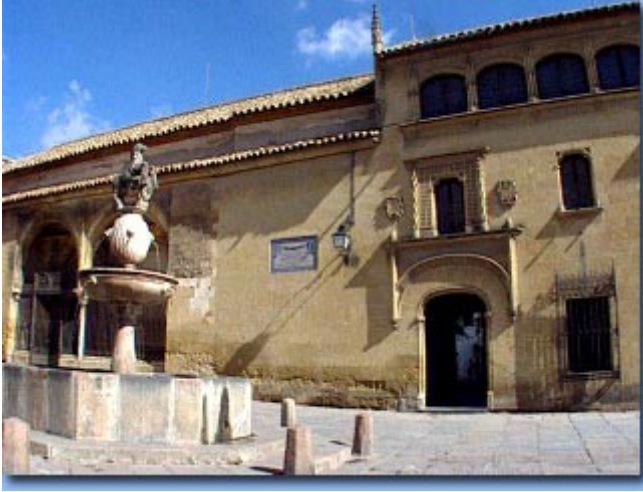
La sala que es troba al costat esquerre de la Torrassa està coberta amb una teulada amb pintures realitzades per Francesc Pacheco l'any 1604 representant l'apoteosi d'Hèrcules.

8 de desembre CÒRDOVA

Deixem Sevilla i ens dirigim cap a Còrdova ciutat on romandrem tot el dia.

Arribem al punt de trobada on ens espera el que serà el nostre guia, Salvador, davant de la plaça del Potro.

El nom d'aquesta plaça li han deixat perquè l'any 1577 hi va haver una posada amb aquest nom on conten que hi va allotjar-se l'escriptor Miquel de Cervantes.

plaça del Potro

En aquesta plaça hi ha el museu de Julio Romero de Torres, abans, però, va ser l'hospital de la Caritat.

Alegrias / Julio Romero de Torres

Després de la mort de [Julio Romero de Torres](#), el [10 de maig de 1930](#), Francisca Pellicer viuda del pintor, i els seus fills, Rafael, Amàlia i Maria, van decidir crear un museu dedicat a la memòria de l'artista cordovès, llegat que van deixar a la ciutat de Còrdova. D'aquesta manera, el [23 de novembre de 1931](#) es crea el museu sent inaugurat per part del president de la república, Niceto Alcalá Zamora. L'any [1934](#), es compra la casa del costat i l'actual museu va ser inaugurat el [24 de maig de 1936](#). L'última remodelació data de l'any [1992](#), on van instal·lar sistemes de seguretat i il·luminació, així com part de les estructures del museu que avui visitem. Es un museu monogràfic que acull valuosos quadres de l'artista que reflectia l'amor per la seva ciutat. A més de l'obra pictòrica es poden contemplar mobles, paletes i pinzells i la biblioteca de l'artista.

Palau dels Marquesos del Carpio

Casa fortalesa que es troba situada al carrer de San Fernando. L'origen d'aquest palau es remunta a l'època del rei Fernando III que va fer donació a la família Méndez de Sotomayor amb la finalitat de defensar i vigilar la muralla rere la conquesta de Còrdova l'any 1236.

Es el prototip de les grans residències pairals del segle XV. Només la zona enjardinada de la part de davant feia front al seu aspecte de fortalesa defensiva, dominada per una torrassa amb merlets.

Conté un pati d'estil àrab i restes d'una casa romana en el soterrani, com exemple de les distintes civilitzacions que van poblar Còrdova.

Carrers populars

Ens trobem atrets pels carrerons de les Flors, ubicada al costat de la Mesquita; el carrer Cabezas amb els set arquets relacionats amb la mort dels set infants de Lara; el carrer de sant Ferran, antic carrer de la Fira, orlada de tarongers; i moltes altres de gran atractiu.

Mesquita Catedral de Còrdova

La Mesquita Catedral de Còrdova es un dels conjunts monumentals mes importants i peculiars de Espanya i d'occident.

Se tracta d'una gran mesquita àrab a la que se li van afegir diferents ornamentacions en temps dels cristians, especialment al segle XVI quan es va erigir la catedral cristiana en estil bàsicament plateresc.

La Mesquita de Còrdova no es només el símbol de Al-Andalus, sinó un monument fonamental de tot l' Occident islàmic i un dels mes sorprenent del mon. Es el reflex artístic del poder d'un dels estats polítics més importants d'occident en els segles IX i X: l'Emirat i Califat de Còrdova.

mesquita

La construcció que ha perdurat es la successió d'edificacions iniciada por Abderrahmán I sobre l'església cristiana de Sant Vicenç, aprofitant molt material, ampliat posteriorment per Abderrahmán II, Alhaken II i Almanzor.

La reforma mes desastrosa de la història de la Mesquita de Còrdova es porta a terme en els segles XVI i XVII amb l'eliminació de part dels treballs d'ampliació de Abderrahmán II i Almanzor per construir la catedral cristiana.

La Mesquita de Còrdova es un enorme quadrilàter de sumptuoses arcuacions de 24.000 m² de superfície.

En la primitiva mesquita hi havia 1013 columnes, ara només resten 856.

Les parts més importants de l'edifici són l'antic minaret o torre, el pati i la sala d'oració.

Minaret

El minaret fou aixecat per Abderrahmán III i convertit en l'actual torre barroca a finals del segle XVI.

Pati dels Tarongers

El pati original fou ampliat successivament per Abderrahmán III i Almanzor en el segle X. Els claustres actuals són producte de la remodelació total portada a terme en les primeres dècades del segle XVI. Sota del tarongers existeix una ampla cisterna que bastia d'aigua per a les purificacions dels musulmans.

Interior mesquita

Sala d'oració

Etapa de Abderrahman I: Damunt de l'antiga església de Sant Vicenç, es van iniciar les obres en la novena dècada del segle VIII i possiblement es construiria en un període no superior als set anys, per això la gran homogeneïtat estilística.

El resultat fou una mesquita d'onze naus creades a partir de columnes de diferent procedència (romanes, bizantines, visigòtiques...) que suporten arcs de ferradura decoratives i pilars que suporten per damunt els arcs estructurals de mig punt, creant una original arcuació superposada d'arcs de carreus blanc i totxo vermell.

Etapa de Abderrahman II: Durant el regnat d'aquest emir cordovès (821-852) i en moments de pau i prosperitat se afegixen set trams més a la mesquita de Abderrahmán I, ampliant-la considerablement cap al sur. Els suports segueixen sent velles columnes visigòtiques aprofitades, encara que també apareixen els primers capitells àrabs de model corinti.

Etapa de Alhaken II (961-976): es torna a ampliar la mesquita. Allargant dotze trams de la sala de oració. Les arcuacions es repeteixen bàsicament el modelo de Abderrahmán I encara que també sorgeixen arcs polilobulats entrecruats.

Cal destacar la cúpula de l'antiga capella de Villaviciosa, així com la que precedeix del mihrab, recoberta de mosaic. Es succeeixen els capitells corintis i els compostos, així com columnes de marbre blau i rosa. El luxe de la decoració se concentra en la capella del mihrab, destacant els sumptuosos revestiments de mosaic. L'interior del mihrab es cobreix amb una gran conxa de guix de gran valor decoratiu. Inscripcions en lloança del califa daten aquesta obra l'any 965.

Etapa de Almansor: La extensa ampliació de Almansor sobre la Mesquita, portada a terme entre els anys 987 i 990, no ofereix novetats arquitectòniques i es considera una ostentació per afirmar el poder polític.

La Mesquita de Còrdova es convertida en catedral cristiana l'any 1236, rere la conquesta de la ciutat per Ferran III. Des de les hores s'iniciaren reformes parcials, condicionant capelles i altres elements cristians.

Els reis Catòlics van permetre la construcció d'una capella Major i ja en el segle XVI durant el regnat de Carles V s'edificà l'actual catedral cristiana dintre de les naus de l'antiga mesquita.

Concretament les zones afectades foren les de Abderrahman II i Almansor. L'edifici l'inicià en 1523 Hernán Ruiz el Viejo amb el permís exprés de l'emperador Carles V i es desenvolupà al llarg del segle XVI, però no van finalitzar les obres fins el 1766.

El resultat en un edifici que suma estils des de el gòtic final, plateresc, renaixentista i barroc.

Te nau i creueria, amb planta de creu llatina. Els arcs són encara gòtics apuntats, l'ornamentació plateresca i la cúpula renaixentista.

Elements destacables son l'altar major de marbre vermell, el cadirat del cor de caoba, portada des de Cuba, autor Pedro Duque Cornejo amb 70 anys, i el tresor de la Catedral.

L'antic minaret islàmic fou embolcallat d'estil barroc.

Finalitzada la visita ens acomiadem del guia i ens dirigim cap a Jaén on passarem la nit.

9 de desembre

UBEDA I BAEZA

Després d'esmorzar deixem Jaén i viatgem fins a Ubeda, avui fa vent i fred i com arribem amb temps anem a fer un cafè mentre esperem la nostra guia, Antònia.

Comencem la visita per la plaça de Joan Vázquez que ens va explicant la història de la ciutat.

Fundada en el segle IX per Abd al-Rahman II i coneguda a les hores com Ubbadat, es convertí en una de las ciutats mes importants de Al-Andalus gràcies a la seva artesanía i el comerç. Després de varies conquestes musulmanes i cristianes, fou conquerida definitivament en 1234 per Fernando III.

Les successives lluites van portar als reis Catòlics a decretar la demolició de les muralles i de les torres de l'alcasser en 1503. Durant el segle XVI les figures de Juan Vázquez Molina i Francisco de los Cobos van participar en tasques d'estat. Té la Sacra Capella que es monument nacional.

La seva construcció va començar l'any 1536 per ordre de Francisco de los Cobos, secretari del emperador Carles V, amb la finalitat de ser una capella privada amb caràcter funerari. La façana principal es una de las mes riques del Renaixement espanyol en quant al contingut simbòlic. Aquesta façana la va realitzar Esteban Jamete, presenta un complex missatge escultòric que al·ludeix a la mort, a l'honor, a la gloria familiar i a Crist Salvador. Destacarem el fort caràcter simbòlic dels relleus dels bucranis, els escuts dels fundadors sostinguts per guerrers i "madonnas" damunt dels sarcòfags entreoberts, els relleus del treball d'Hèrcules, els frisos de la Caiguda del Manà i l'Adoració de la serp de bronze, o l'intradós del gran arc on es troben esculpits els deus del mon pagà.

Ubeda fou declarada Ciutat Històric artística en 1955 i "Ciutat Exemplar" pel Consell d'Europa en 1975.

Finalitzada la visita a Ubeda viatgem fins a Baeza.

Aquesta ciutat te 16000 habitants; es molt tranquil·la rodejada d'oliveres i horts que deixen pas a paratges naturals molt valuosos.

façana palau de Jabalquinto

El Palau de Jabalquinto i la Font de Santa Maria en Baeza son dos de les nombroses joies d'aquesta històrica ciutat de [Jaén](#).

La façana isabelina del esplèndid palau Jabalquinto, gòtic amb influències mudèjars flanquejada per elaborats contraforts destaquen en aquest edifici que te dues plantes i galeria.

Fou construït per encàrrec de Juan Alonso de Benavides, emparentat amb el Rei Ferran el Catòlic, i la seva esposa Doña Beatriu de València Bracamonte. El seu primogènit, don Manel es va casar amb Doña Lluïsa, filla del poeta Jorge Manrique. L'any 1637 la va heretar Isabel de Benavides, marquesa de Jabalquinto, que es casa amb el comte de Benavent, don Antonio Alonso Pimenton Quiñones, unint-se ambdós títols. En 1720 deixa de ser residència senyorial al ser cedit al Seminari de San Felipe Neri per utilitzar-lo de residència d'estudiants.

La Font de Santa Maria dissenyada pel arquitecte i escultor Ginés Martínez de Baeza, fou finalitzada el 1564, la seva forma d'arc triomfal es un dels símbols de la ciutat. Juntament a la Catedral construïda per Vandelvira en 1567, l' Ajuntament, la Porta de Jaén i l' Arc de Villalar, l'antiga Universitat, la Plaça i Casa del Pópulo, la Alhóndiga o la torre àrab dels Aliatares, formen un magnífic conjunt històric artístic.

Baeza, la primera ciutat andalusa en ser conquerida pels castellans en 1227 rere la lluita de la [batalla de las Navas de Tolosa](#), recupera cada dia mes importància gràcies al turisme cultural d'interior. El 3 de juliol de [2003](#) la ciutat fou declarada [Patrimoni de la Humanitat](#) per la [UNESCO](#) juntament amb la ciutat veïna d'Ubeda.

catedral de Baeza

Al llarg del segle XIII o començaments del XIV es va construir damunt la mesquita un temple d'estil alfonsí, segurament amb altres construïts en Còrdova i Sevilla, encara que mudèjar.

D'aquesta època es la portada occidental, d'arc de ferradura apuntat i polilobulat i el rosetó superior de traça cistercenca i decorada amb puntes de diamant però amb traços mudèjars. Aquest rosetó s'ha d'admirar amb molt de compte, doncs porta els bustos de personatges en una de les motlures concèntriques.

També s'aprecia en la façana septentrional el guardapols d'arc apuntat puntes de diamant d'aquesta església medieval.

Les reformes van seguir i en el mur meridional s'obre una portada gòtica (porta del Perdó) de finals del segle XV.

No obstant, la catedral de Baeza va patir una radical transformació en el segle XVI, convertint-se en una bella catedral renaixentista.

Las finestres superiores d'aquest mur tenen un gran sabor renaixentista al estar rematades pel frontó.

L'any 1567 Baeza sofreix un terratrèmol i la catedral cau, només resta dempeus part de la capçalera, d'estil gòtic. Andreu de Vandelvira s'encarrega de la seva restauració fins a la seva mort, llavors continua l'obra Juan Bautista Villalpando.

El cos superior, entre pinacles i dos pilars que porten en relleu la nativitat de la Verge.

La torre de planta quadrada d'origen àrab i reformat en els segles XIV, XVI i XIX.

En l'interior de la catedral trobem un retaule barroc obra de Manuel del Olmo en la capella Major. Restes del cor, fet amb fusta de nogué. Reixes d'estil plateresc obra del mestre don Bartolomé, simètrica; la custodia barroca del segle XVII de Gaspar Nuñez de Castro, de plata massissa i les tres naus separades per columnes de diferents estils, amb capitells renaixentistes, l'alçada de cada columna és de 2 metres deu.

Finalitzada la visita viatgem fins a Còrdova on dinem i agafem l'AVE direcció a Lleida. Com he dit al principi un viatge molt gratificant. Fins a la propera.

Rosalia Garcia

Equip d'excursionisme

Lleida, desembre 2006